

Lokale beleidsvoorstellen

in het kader van de Wittelintjesactie 2022 rond seksueel grensoverschrijdend gedrag in het uitgaansleven

1. Breng pijnpunten in kaart

Slachtoffers van seksueel grensoverschrijdend gedrag zijn niet altijd geneigd om naar de politie te stappen. Dat zorgt ervoor dat we erg weinig weten over hoe vaak, op welke manier en waar en wanneer het seksueel grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt.

Om het 'dark number' rond seksueel grensoverschrijdend gedrag tegen te gaan, werkt Plan International momenteel aan het online platform 'Safer Cities'. Daarop kunnen slachtoffers op een geografische kaart van de stad of gemeente een pin plaatsen om aan te duiden waar ze slachtoffer zijn geworden van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Ook kunnen ze er een getuigenis achterlaten met meer info over de aard van het geweld. De pins zijn niet zichtbaar voor andere gebruikers. Wel is het de bedoeling om de data beschikbaar te stellen voor lokale besturen, zodat zij met de informatie aan de slag kunnen. Is er op sommige plaatsen extra straatverlichting nodig? Moet er op specifieke plaatsen en uren meer gepatrouilleerd worden? De data achter het platform zetten beleidsmakers alvast op weg. Momenteel besloten Brussel, Antwerpen, Charleroi en Gent reeds om zich aan te sluiten bij het Safer Cities platform.

2. Zet in op een geïntegreerd beleid

Zoals hierboven reeds aangehaald, beperkt SGG in het uitgaansleven zich niet tot de bar of het café alleen. Er is immers nood aan een alomvattend beleid, zodat uitgaanders veilig zijn vanaf het begin van de avond tot ze veilig in bed liggen. Good practices uit Brussel en Antwerpen bewijzen dat lokale besturen daarom best werken aan een geïntegreerd beleid, bijvoorbeeld onder de vorm van een actieplan, waarin alle actoren zoals horecapersoneel, politie, openbaar vervoer en openbare ruimte worden betrokken. Beide steden werkten hiervoor samen met Pimento, een vzw die gespecialiseerd is in het ontwikkelen van vormingen en beleidstrajecten m.b.t. SGG.

Zo'n geïntegreerd plan zet best in op twee assen: een horizontale as betreft alle actoren – denk aan horecapersoneel, politie, openbaar vervoer, jeugdbewegingen - binnen éénzelfde plan. De verticale as zorgt dan weer voor een diepgaand beleid op kwaliteitsniveau, preventieniveau en reactieniveau. Meer info vind je op www.grenswijs.be.

3. Bied ondersteuning voor horeca

Als we van horecapersoneel verwachten dat zij het engagement tegenover SGG ter harte nemen, dan moeten we hen daar ook de juiste tools voor in handen geven. Gratis opleidingen rond SGG in het uitgaansleven kan horecapersoneel wijzen op hun verantwoordelijkheid én geeft hen handvaten om gepast tussen beiden te komen bij grensoverschrijdend gedrag, gebruik van verdovende middelen en/of overmatig alcoholgebruik. De vormingen van Horeca Forma zijn gratis en specifiek toegespitst op het bestrijden van seksuele agressie. Bovendien bieden zij tips en tricks op maat van de horeca.

Ook een duidelijk handelingsprotocol kan soelaas bieden. Via een zichtbaar geafficheerd stappenplan verlaagt men immers de handelingsverlegenheid van horecapersoneel. Niets doen in geval van seksueel grensoverschrijdend gedrag is immers geen optie. V&M ontwikkelde alvast een poster waar de do's en don'ts bij SGG worden opgelijst. Deze kan makkelijk opgehangen worden in het personeelslokaal of achter de bar zodat personeelsleden immer de juiste info voor handen hebben.

4. Organiseer omstaandertraining

Het risico op SGG in het uitgaansleven tot nul beperken is moeilijk. Wel kunnen we allen ons steentje bijdragen om uitgaan zo veilig mogelijk te maken. Dat kan door in te zetten op omstaandertraining. Reageren kan je immers leren. Zo zette de stad Gent reeds in op omstaandertraining voor burgers, Gentse organisaties, en Gentse scholen.

Via de 5A's die Sensoa ontwikkelde, leer je hoe je veilig tussen beiden kan komen in situaties van SGG. Ken je de 5 A's nog niet? Neem dan zeker een kijkje op het handelingsprotocol in de bijlage van dit inhoudelijk dossier.

5. Maak fuiven en evenementen SGG-proof

Bij evenementen en fuiven krijgt men te maken met een hoog aantal bezoekers, waarvan de leeftijd vaak lager ligt. Ook dat 26 zijn kwetsbaarheden waar beleidsmakers maar beter rekening mee houden. Goede afspraken maken daarbij goede vrienden. Met een charter van het nachtleven of een fuifcharter kan je immers preventief inzetten op het bestrijden van SGG. Regio Neteland zette reeds met succes in op een dergelijk fuifcharter.

Daarin stelt een eerste luik de wettelijke verplichtingen rond alcohol, gehoorschade, drugs, ... duidelijk. In een tweede luik wordt het engagement van de organisatoren tegenover een veilige fuifomgeving belicht: bv. aanbieden van gratis kraantjeswater, aanbod van mocktails, Organisaties die het fuifcharter ondertekenen krijgen extra ondersteuning vanuit het lokaal bestuur. Deze ondersteuning vormt dan een derde luik.

Andere good practices zijn safe(-r) spaces en awareness teams. Een safe(-r) space vormt een veilige, ondersteunende ruimte waar men even tot rust kan komen, en waarbinnen men toeziet op de veiligheid. Racisme, seksisme, homofobie en transfobie zijn er niet welkom en er wordt actief tegen opgetreden.

De stad Antwerpen organiseerde een safe(-r) space op hun studenten kick-off Studay. Daar kon gepraat worden over SGG, er was een handelingsprotocol aanwezig voor personeel en studenten konden er even tot rust komen.

Een andere aanpak is die van het awareness team. Dat is een team van referentiepersonen die bij intimidatie of andere vormen van SGG ter plaatse komen. Deze personeelsleden hebben een specifieke opleiding gekregen en kunnen dus adequaat ingrijpen.

Optreden tegen SGG is echter geen vrijblijvendheid. Wil men fuiven en evenementen echt SGG-proof maken, dan kan het helpen om de inspanningen die men verwacht van organisatoren te koppelen aan het vergunningsbeleid van de stad of de gemeente. Op die manier kan men ook gedegen engagement afdwingen.